

Labyrint sveta v Univerzitnej knižnici v Bratislave

Bratislava, 22. 3. 2022

V pondelok 28. marca o 17.30 hod sa presne v deň Komenského 430. výročia narodenia otvorí výstava Labyrint sveta, ktorá prepája nadčasové myšlienky „učiteľa národov“ s ilustráciami Miroslava Huptycha. Pripomína až tri dôležité výročia – v roku 2020 to bolo 350. výročie úmrtia, v roku 2023 to bude 400. výročie vzniku Komenského textu Labyrint sveta a rai srdca a práve na deň otvorenia výstavy – 28. 3. 2022 – pripadá 430. výročie jeho narodenia.

„Komenského literárna a pedagogická činnosť prekračuje hranice, vnímam ho ako Stredoeurópana, a preto je správne si ho pripomínať aj tu, na Slovensku, na pôde inštitúcie, ktorá je pilierom vzdelania, ochrankyňou odkazu našich múdrych predkov,“ hovorí veľvyslanec ČR na Slovensku Tomáš Tuhý.

„Tento rok oslavujeme 430 rokov od narodenia Jana Amosa Komenského, koná sa celý rad podujatí, ktoré majú výročie pripomenúť. Určitou iróniou však ostáva skutočnosť, že v našom svete často dominuje prax a princípy, ktoré sú v priamom rozpore s Komenského zásadami a odporúčaniami. Komenský bol medzinárodne uznávanou osobnosťou už vo svojej dobe. Jeho život a dielo významne ovplyvnilo historické udalosti, ktoré viedli k tomu, že väčšinu života strávil v exile. Doba, v ktorej žil, vykazuje niekoľko podstatných rysov, ktoré sú vlastné našej dobe, napríklad radikálne zmeny v komunikačných technológiách, polarizácia spoločnosti, pandémie, vojna.

Preto jeho myšlienky tak rezonujú v súčasnosti. Komenského kritika spoločnosti predstavená formou alegórie v Labyrinte sveta a rai srdca je stále aktuálna, dokonca aktuálnejšia, ako bola ešte pred desiatimi alebo dvadsiatimi rokmi. Cesta hlavnej postavy Komenského hrdinu labyrintom sveta tak vyzýva divákov na hlbšie zamyslenie nad ich vlastnou cestou, individuálnou aj spoločnou, dnešným svetom. Ako ilustrátora vybraných textov som vybral Miroslava Huptycha z dvoch dôvodov. Prvý je, že sa Komenského Labyrintom sveta zaoberá dlhodobo a za svoje ilustrácie získal cenu Magnesia litera v roku 2019, a druhý, že používa techniku koláže, ktorá alegorickej povahe textu mimoriadne pristane,“ hovorí kurátor projektu Jaroslav Anděl.

„České centrum Bratislava iniciovalo vznik tejto výstavy, aby pripomenulo v rozpätí troch rokov až tri dôležité výročia spojené s Janom Amosom Komenským. Úryvky textov v kurátorskom výbere Jaroslava Anděla citlivo prepojené s jedinečnými kolážami Miroslava Huptycha, ocenenými Magnesiou Literou v roku 2019, vytvárajú esteticky silné vizuálne celky, ktoré, ako veríme, budú atraktívne pre návštevníkov,“ dodáva riaditeľka Českého centra Monika Koblerová.

V Labyrinte sveta a rai srdca, najznámejšom diele Jana Amosa Komenského, putuje hlavný hrdina mestom, ktorého podoba slúži autorovi ako alegorický obraz sveta. Návštevník výstavy cez vybrané texty prechádza

Labyrintom sveta, konfrontuje symbolický príbeh so stavom dnešnej spoločnosti a ostáva ohromený aktuálnosťou Komenského úvah o ľudských vlastnostiach a motiváciách ich správania.

Veľkoformátové výstavné bannery doplnia vitríny s najvzácnejšími vydaniaми Komenského tlačí zo 17. – 18. storočia z fondu Univerzitnej knižnice v Bratislave. „V našej knižnici máme približne šesťsto Komenského titulov, ako aj diel publikovaných o ňom. Univerzitná knižnica v Bratislave v rokoch 1921 – 1938 dokonca používala exlibris s portrétom Jana Amosa Komenského, ktorého autorom bol Július Horn. Vo výstavnej sále bude prezentovaných viac ako štyridsať vzácných vydání starých tlačí, medzi nimi aj unikátny *Panegyricus Carolo Gustavo* z roku 1656, ktorý sa zachoval len u nás, a *A Reformation of Schooles*, z ktorého existujú len dva exempláre – z toho jeden vo fonde našej vedeckej knižnice. Na výstave budú prezentované aj pozoruhodné vydania kníh, významných z hľadiska dejín knižnej kultúry na Slovensku, vytlačené v Levoči, obsahujúce aj texty v dobovej slovenčine: *Orbis pictus* (1685, 1728), *Janua vestibulum* (1722) a *Praxis pietatis* (1674). Pre Univerzitnú knižnicu v Bratislave bude cťou prezentovať diela Jana Amosa

Komenského z bohatých historických knižničných fondov, pretože patrí k výnimočným a nadčasovým autorom, ktorých dielo je aktuálne aj po štyroch storočiach a má stále čo ponúknuť aj súčasnej mladej generácii,“ hovorí generálna riaditeľka Univerzitnej knižnice v Bratislave Silvia Stasselová.

Výstava potrvá do 28. mája a bude otvorená denne – od pondelka do nedele od 10.00 do 18.00 hodiny – vo Výstavnej sále Univerzitnej knižnice v Bratislave na Michalskej 1. Bude možné ju navštíviť aj počas Noci múzeí a galérií v sobotu 14. mája. Vstup na výstavu je voľný.

Výstavu pripravilo České centrum Bratislava v spolupráci s Velvyslanectvom ČR na Slovensku a Univerzitnou knižnicou v Bratislave.

Autor projektu a prípravy textovej časti:
Jaroslav Anděl

Iniciácia a koordinácia projektu: *Monika Koblerová, České centrum Bratislava*

Autor výtvarnej časti: *Miroslav Huptych*

Grafické spracovanie: *Aleš Prstek*

Preklad: *Petra Darovcová, České centrum Bratislava*

Kontakt pre médiá:

České centrum Bratislava

Petra Darovcová, Anna Ľuptáková

info@ceskecentrum.sk

tel.: +421 903 267 027, +421 903 267 017

Web: www.ceskecentrum.sk

Facebook: www.facebook.com

Instagram: www.instagram.com